

Profesorul Petre Gherghe la 70 de ani

În prima zi a acestui an profesorul Petre Gherghe a împlinit 70 de ani. Mehedințean prin naștere, clujean prin studiile superioare și oltean prin orizontul cercetărilor sale, destinul l-a purtat prin muzeografie (la Târgu Jiu, apoi director al Complexului Muzeal Județean Dolj din Craiova), prin cercetarea științifică (la Centrul Academiei Române din Craiova), chemat pe urmă la universitatea craioveană, ca profesor la Facultatea de Istorie, Filozofie și Geografie, ulterior la Departamentul de Istorie și Relații Internaționale al Facultății de Drept și Științe Sociale. Numitorul comun al acestor structuri instituționale diverse prin care a trecut era cercetarea arheologică și învățământul de arheologie, slujite de Petre Gherghe cu devotament vreme de peste patru decenii. Sunt deceniile în care colegii bucureșteni au fost, treptat, parcă mai puțin interesați decât înainte de antichitățile oltene, decenii în care câțiva remarcabili arheologi și istorici olteni ne-au părăsit prea repede.

Petre Gherghe s-a consacrat în două direcții fundamentale: arheologia și istoria epocii geto-dace, apoi arheologia și istoria epocii romane. A întreprins cercetări arheologice în așezările și necropolele geto-dacice de la Turburea, Socu-Bărbătești, Dobrești, Cernele-Craiova, Stoina, Buridava, Coțofenii din Dos. Din același domeniu și-a susținut doctoratul (1995), cu teza *Contribuție la cunoașterea civilizației geto-dacice din Oltenia* (sub conducerea profesorului Dumitru Berciu). A lucrat și a condus șantiere arheologice în importante așezări romane de la Romula, Sucidava-Celei, Corabia, județul Olt, Săcelu și Bumbești-Jiu, județul Gorj, Desa, județul Dolj. A fost interesat și de alte descoperiri din perioada romană, de la Bălănești, Magherești, Barza etc. Activitatea sa arheologică pentru cele două etape esențiale ale istoriei noastre vechi acoperă în bună măsură județele Gorj, Dolj, Olt, Vâlcea și Mehedinți. Rezultatele le-a comunicat prin zeci de rapoarte arheologice, articole și studii în reviste de specialitate din România („Studii și cercetări de istorie veche și arheologie”, „Dacia. Revue d’archéologie et d’histoire ancienne”, „Revista muzeelor și monumentelor”, „Materiale și cercetări arheologice”, „Thraco-Dacica”, „Oltenia. Studii și comunicări”, „Litua. Studii și cercetări”, „Arhivele Olteniei”, „Symposia Thracologica”, „Analele Universității din Craiova”, „Drobeta”, „Pontica”, „Cronica Cercetărilor arheologice” etc.) ori în actele unor congrese internaționale. A fost și este membru în colegiile redacționale ale unora din revistele pomenite. A publicat și descoperiri din preistorie (cum ar fi cele de la Turcenii, Drăguțești, Vârț). De asemenea, a participat la cercetările arheologice din alte regiuni ale României, la Adamclisi, Capidava și Sarmizegetusa dacică, pe când acestea erau conduse de Ion Barnea, Radu Florescu, respectiv Hadrian Daicoviciu.

Profesorul Petre Gherghe a fost prezent la peste 270 de sesiuni științifice, colocvii, simpozioane și congrese naționale, precum și la întrunirile internaționale de la București (*The 16th International Congress of Antique Bronzes*), Zalău și Cluj-Napoca (*2nd International Study Congress on Antique Lighting*), Durres (*The 25th Congress of Rei Cretariae Romanae Fautores*), Xanten (*Sixteenth Roman Military Equipment Conference*), Drobeta-Turnu Severin (*International Colloquium. The Iron Gates Region during the Second Iron Age*).

Din cărțile sale menționez aici *Așezări și cetăți geto-dacice din Oltenia* (1997), *Repertoriul informațiilor și descoperirilor arheologice din Oltenia. Epoca Latène* (2001), *Așezarea și necropola geto-dacică de la Spahii-Câmpul Spahiului, județul Gorj* (2015), iar din cele publicate în colaborare - *Dicționarul istoric al localităților din județul Dolj* (2004), *Istoria Craiovei. Mărturii arheologice și numismatice* (2010), *Opaițele romane și romano-bizantine descoperite în teritoriul Sucidavei* (2011), *Repertoriul informațiilor și descoperirilor arheologice din județul Mehedinți* (2013).

A scris interesante pagini despre cei care l-au precedat în cercetarea antichităților din Oltenia, C. S. Nicolaescu-Plopșor, Dumitru Tudor și Gheorghe Popilian Lucian Roșu. Petre Gherghe a înțeles – ceea ce prea puțini cercetători arheologi o fac – că este necesară apropierea disciplinei noastre de publicul larg. Acestui public i se adresează *Istoria ilustrată a Craiovei* (1996), ori *Monumentele Craiovei* (1998, cu ediții și în franceză, engleză și germană), ca și paginile despre antichitate pe care le-a semnat în monografiile ori culegerile de studii dedicate istoriei orașelor Filiași, Calafat, Corabia, Piemontul Bălăciței. În același spirit, în „Mitropolia Olteniei”, Craiova, și „Episcopia Slatinei și Romanaților”, Slatina, a prezentat monumentele paleocreștine de la Sucidava.

La catedră, profesorului Petre Gherghe i s-au încredințat cursuri magistrale și cursuri speciale la nivel licență (*Istoria veche a României, Introducere în Arheologie, Preistorie generală, Muzeologie generală*), cursuri la nivel masterat (*Dacia și Imperiul Roman, Arheologie romană, Mărturii arheologice și izvoare greco-romane referitoare la spațiul carpato-danubian*). Multe din ele au fost tipărite și retipărite de Universitatea din Craiova. Activitatea didactică a cuprins și îndrumarea a zeci de lucrări de licență și masterat, precum și lucrările practice pe șantierele arheologice. În 2013 a condus grupul de studenți în arheologie craioveni în vizita de documentare de la Roma, la invitația Accademiei di Romania, căreia i-au dat curs ulterior și Facultățile din București, Cluj și Iași, dar pe care au ignorat-o alte facultăți de profil din România.

A știut că trebuie uneori să accepți responsabilități administrative în folosul altora, al colegilor de breaslă ori al studenților, chiar dacă acestea îți frânează temporar preocupările științifice personale, fie la Inspectoratul pentru Cultură și Artă al Județului Dolj, fie la Facultate, ca secretar științific și apoi prodecan, fie ca membru al Comisiei Naționale de Arheologie. Ne-am întâlnit în repetate rânduri la

colocvii naționale ori ne-am regăsit în asemenea structuri administrative, i-am apreciat discreția, echilibrul și ajutorul prietenesc.

Acum, când Petre Gherghe a împlinit 70 de ani, mă alătur prietenilor și colegilor săi, dorindu-i sănătate și spor în continuare la proiectele sale. La mulți ani!

*Prof. univ. dr. Mihai Bărbulescu,
Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
Membru corespondent al Academiei Române*